

ЗАТВЕРДЖЕНО

Наказ Міністерства освіти і науки України

24 квітня 2024 року № 578

Рішення
разової спеціалізованої вченої ради
про присудження ступеня доктора філософії

Здобувач (ка) ступеня доктора філософії Сергій МАРГЕС,
(власне ім'я, прізвище здобувача (ки))
1998 року народження, громадянин (ка) України,
(назва держави, громадянином якої є здобувач (ка))
освіта вища: закінчив (ла) у 2020 році Національний авіаційний університет
(найменування закладу вищої освіти)
за спеціальністю (спеціальностями) Геодезія та землеустрій
(за дипломом)

працює головним спеціалістом в Приватному акціонерному товаристві "ДТЕК Київські
(посада) (місце основної роботи, підпорядкування, місто)
електромережі", м. Київ,
виконав (ла) акредитовану освітньо-наукову програму «Дистанційні аерокосмічні
дослідження природного середовища».

Разова спеціалізована вчена рада, утворена наказом Державної установи «Науковий центр
(повне найменування закладу вищої освіти)
аерокосмічних досліджень Землі Інституту геологічних наук Національної академії наук
України», Національної академії наук України, м. Київ від « 05 » серпня 2026 року № 122
(наукової установи), підпорядкування (у родовому відмінку), місто)
зі змінами (за наявності), внесеними наказом від «__» _____ 20__ року № _____,
у складі:

Голови разової
спеціалізованої вченої ради - **Олександра АЗІМОВА**, доктора геологічних наук, старшого
наукового співробітника, головного наукового співробітника відділу
енергомасообміну в геосистемах Державної установи «Науковий центр
аерокосмічних досліджень Землі Інституту геологічних наук
Національної академії наук України».

(власне ім'я, прізвище, науковий ступінь, вчене звання, посада, місце роботи)

Рецензентів - **Олександра АПОСТОЛОВА**, кандидата геологічних наук, старшого
дослідника, старшого наукового співробітника відділу енергомасообміну
в геосистемах Державної установи «Науковий центр аерокосмічних
досліджень Землі Інституту геологічних наук Національної академії наук
України».

(власне ім'я, прізвище, науковий ступінь, вчене звання, посада, місце роботи)

Ольги ТОМЧЕНКО, кандидата технічних наук, старшого
дослідника, старшого наукового співробітника відділу геопросторового
моделювання в аерокосмічних дослідженнях Державної установи
«Науковий центр аерокосмічних досліджень Землі Інституту геологічних
наук Національної академії наук України».

(власне ім'я, прізвище, науковий ступінь, вчене звання, посада, місце роботи)

Офіційних опонентів - **Івана КОВАЛЬЧУКА**, доктора географічних наук, професора,
професора кафедри геодезії і картографії Національного університету
біоресурсів і природокористування України Міністерства освіти і науки
України;

(власне ім'я, прізвище, науковий ступінь, вчене звання, посада, місце роботи)

Романа СПИЦІ, кандидата географічних наук, старшого наукового співробітника, завідувача відділу геоморфології та палеогеографії Інституту географії Національної академії наук України.

(власне ім'я, прізвище, науковий ступінь, вчене звання, посада, місце роботи)

на засіданні « 28 » вересня 2026 року прийняла рішення про присудження ступеня доктора філософії з галузі знань 10 – Природничі науки

(галузь знань)

Сергію МАРГЕСУ

(власне ім'я, прізвище здобувача (ки) у давальному відмінку)

на підставі публічного захисту дисертації «Методика геоекологічного аналізу басейнів середніх річок Лівобережжя Дніпра на основі даних аерокосмічного моніторингу і наземних досліджень (на прикладі басейну річки Супій)»

(назва дисертації)

за спеціальністю (спеціальностями) 103 – Науки про Землю

(код і найменування спеціальності (спеціальностей))

відповідно до Переліку галузей знань і спеціальностей, за якими здійснюється підготовка здобувачів вищої освіти)

Дисертацію виконано у (в) Державній установі «Науковий центр аерокосмічних досліджень Землі Інституту геологічних наук Національної академії наук України», Національної академії наук України, місто Київ

(найменування закладу вищої освіти (наукової установи), підпорядкування, місто)

Науковий керівник (керівники) Володимир ФІЛІПОВИЧ, кандидат геологічних наук,

(власне ім'я, прізвище, науковий ступінь,

старший науковий співробітник, провідний науковий співробітник відділу аерокосмічних досліджень в геології та геоекології Державної установи «Науковий центр аерокосмічних досліджень Землі Інституту геологічних наук Національної академії наук України».

вчене звання, місце роботи, посада)

Дисертацію подано у вигляді спеціально підготовленого рукопису, який повністю відповідає вимогам пункту 6 Порядку присудження ступеня доктора філософії та скасування рішення разової спеціалізованої вченої ради закладу вищої освіти, наукової установи про присудження ступеня доктора філософії, затвердженого постановою Кабінету Міністрів України від 12 січня 2022 року № 44 (зі змінами).

Здобувач (ка) має 16 наукових публікацій за темою дисертації, з них - статті у наукових виданнях, включених на дату опублікування до Переліку наукових фахових видань України – 5 (з них 3 проіндексовані в базах даних Web of Science та Scopus); 11 – у збірниках та матеріалах тез доповідей вітчизняних і міжнародних конференцій, з яких 4 – міжнародні, що проіндексовані в базі даних Scopus, що відповідає вимогам пунктів 8, 9 Порядку присудження ступеня доктора філософії та скасування рішення разової спеціалізованої вченої ради закладу вищої освіти, наукової установи про присудження ступеня доктора філософії) (зазначити наукові публікації):

1. **Маргес С.** Методика багаторівневого супутникового аналізу геоекологічних ризиків. *Український журнал дистанційного зондування Землі*. 2026. Т. 13, № 1. С. 25–30. <https://doi.org/10.36023/ujrs.2026.13.1.304>
2. **Marhes, S., Filipovych, V., & Lubskyi, M.** (2025). Spatiotemporal analysis of surface temperature dynamics in the Supii River basin using regression methods. *Geofizicheskiy Zhurnal*, 47(5), P. 82–94. <https://doi.org/10.24028/gj.v47i5.333289>
(Особистий внесок: здійснив підготовку та попередню обробку вихідних супутникових даних, виконав регресійний аналіз багаторічних часових рядів температури земної поверхні, забезпечив отримання, візуалізацію та графічне оформлення результатів дослідження, а також переклад матеріалів)
3. Гудак В., **Маргес С.**, Зацерковний В. Розробка інтерактивного інструменту для виявлення й аналізу геопросторових аномалій у QGIS на основі супутникових даних.

(Особистий внесок: виконав підготовку супутникових даних до аналізу, реалізував алгоритми обробки та виявлення геопросторових аномалій, розробив і описав авторський плагін для QGIS, забезпечив візуалізацію результатів і підготовку графічних матеріалів)

4. Hudak, V., **Marhes, S.**, Zatserkovnyi V., & De Donatis, M. (2025). Methodology for the automated detection of anomalous geospatial zones in satellite imagery using statistical analysis and a custom QGIS plugin. *Visnyk of Taras Shevchenko National University of Kyiv. Geology*, 3(110), P. 117-126. <https://doi.org/10.17721/1728-2713.110.13>

(Особистий внесок: у співавторстві розробив спеціалізований плагін для QGIS, здійснив концептуалізацію дослідження, виконав підготовку та валідацію супутникових даних, забезпечив візуалізацію результатів і підготовку графічних матеріалів, а також написав початковий варіант рукопису)

5. **Marhes, S.**, Hudak, V., Zatserkovnyi, V., Filipovych, V., & De Donatis, M. (2026). Detection of soil degradation processes in river basins using satellite indices and a custom QGIS plugin. *Visnyk of Taras Shevchenko National University of Kyiv. Geology*, 1(112), P. 122-132. <https://doi.org/10.17721/1728-2713.112.14>

(Особистий внесок: у співавторстві розробив оновлену версію спеціалізованого плагіна для QGIS, здійснив концептуалізацію та методичне забезпечення дослідження, виконав підготовку й валідацію супутникових даних, застосував методику індексного оцінювання процесів деградації ґрунтів і підготував початкову редакцію рукопису)

У дискусії взяли участь

Голова спеціалізованої вченої ради:

доктор геологічних наук, старший науковий співробітник, *головний науковий співробітник відділу енергомасообміну в геосистемах Державної установи «Науковий центр аерокосмічних досліджень Землі Інституту геологічних наук Національної академії наук України»*, **АЗІМОВ Олександр Тельманович**.

Відзначає, що здобувачем не враховані відмінності в особливостях ґрунтів, що поширені в межах шести досліджених тестових ділянок території. Також голова вважає твердження автора, що побудована ним картосхема пожежонебезпечності однієї з тестових ділянок території досліджень є достовірною, – не забезпечена конкретними даними з виявлення фактичних пожеж наземними або дистанційними спостереженнями (наприклад, за наявними у вільному доступі матеріалами, що надаються платформою the NASA's FIRMS).

Члени ради:

Рецензенти:

кандидат геологічних наук, старший дослідник, *старший науковий співробітник відділу енергомасообміну в геосистемах Державної установи «Науковий центр аерокосмічних досліджень Землі Інституту геологічних наук Національної академії наук України»*, **АПОСТОЛОВ Олександр Анатолійович**

Вважає, що головним зауваженням рецензента є те що попри критику « ... домінування одноіндикаторних схем аналізу, у межах яких окремі супутникові індекси трактуються як узагальнюючі показники геоекологічного стану» с.81, як вказано в розділі 1, великий об'єм розрахункового матеріалу наведено як раз для окремих індексів, які за схемою на рис. 2.1 с.95 і трактуються як геоекологічні параметри та процеси. Загальній карті потенційних геоекологічних небезпек, що була отримана в результаті виконання дисертаційного дослідження, на думку рецензента, приділено значно менше уваги.

Кандидат технічних наук, старший дослідник, *старший науковий співробітник відділу геопросторового моделювання в аерокосмічних дослідженнях Державної установи «Науковий центр аерокосмічних досліджень Землі Інституту геологічних наук Національної академії наук України»*, **ТОМЧЕНКО Ольга Володимирівна**.

Відмічає, що до дискусійних положень доцільно віднести обґрунтування універсальності запропонованої методики супутникового геоecологічного аналізу. Автор декларує можливість її масштабування на інші басейни середніх річок Лівобережжя Дніпра, проте питання адаптації порогових значень індикаторів і врахування регіональних природно-кліматичних відмінностей розкрито недостатньо детально. Це потребує додаткової аргументації та, можливо, ширшої апробації на кількох різнотипних басейнах.

Опоненти:

доктор географічних наук, професор, професор кафедри геодезії і картографії Національного університету біоресурсів і природокористування Міністерства освіти і науки України, **КОВАЛЬЧУК Іван Платонович**.

Відмічає, що варто було б детальніше охарактеризувати критерії, за якими здійснювався вибір об'єкта дисертаційного дослідження – басейну річки Супій. Автор надто загально висвітлив принципи вибору та просторового розміщення тестових ділянок в басейновій системі річки Супій (пункт 1.4.3, с.68-69). На погляд опонента, охарактеризована авторська методика оцінювання геоecологічного стану річково-басейнової системи принесла б більше користі, якби була реалізована на прикладах суббасейнів різних рангів, які функціонують в межах басейну р.Супій, а не лише по ключових ділянках. Також звернув увагу на технічні огріхи в оформленні Списку використаних джерел інформації.

Кандидат географічних наук, старший науковий співробітник, **СПИЦЯ Роман Олександрович**, завідувач відділу геоморфології та палеогеографії Інституту географії Національної академії наук України.

Наголошує, що загальні висновки мають констатаційний характер. Не всі висновки відповідають завданням, поставленим у роботі. Варто зазначити, що висновки до розділів належним чином підсумовують їх зміст. На думку опонента зміст роботи має складну структуру, що призвело до повторень деяких положень. Зокрема, підрозділ 1.4.2. «Джерела вихідних даних та фактичний матеріал дослідження» частково дублюється у підрозділі 2.2.1 «Типи супутникових і наземних даних, застосованих у методиці».

Результати відкритого голосування:

«За» 5 членів ради,

«Проти» немає членів ради.

На підставі результатів відкритого голосування разова спеціалізована вчена рада присуджує

Сергію МАРГЕСУ

(власне ім'я, прізвище, здобувача (ки) у давальному відмінку)

ступінь/ступеня доктора філософії з галузі знань 10 – Природничі науки

(галузь знань)

за спеціальністю (спеціальностями) 103 – Науки про Землю

(код і найменування спеціальності (спеціальностей))

відповідно до Переліку галузей знань і спеціальностей, за якими здійснюється підготовка здобувачів вищої освіти)

Відеозапис трансляції захисту дисертації додається.

Окрема думка члена разової ради додається (за наявності) – відсутня.

Голова разової спеціалізованої вченої ради

(підпис)

Олександр АЗИМОВ

(власне ім'я та прізвище)